

Oddělení dětské a dorostové psychiatrie
Psychiatrické nemocnice Havlíčkův Brod
Primář MUDr. Tomáš Havelka

V N I T Ě R N Í   Ř Á D

Oddělení disponuje 34 lůžky a je organizováno jako terapeutická komunita, jejímž základem je propracovaný léčebný režim. Průměrná doba léčby je 7 - 8 týdnů, je ale individuální. Hospitalizováni jsou chlapci a dívky ve věku 3-18 let s duševními poruchami a poruchami chování, jejichž hospitalizaci doporučí ambulantní psychiatr, výjimečně jiný lékař, psycholog nebo orgán péče o děti. Oddělení není určeno pro léčbu závislostí. O děti se pod vedením primáře stará tým zdravotníků složený z lékařů, psychologů, sociální pracovnice, zdravotních sester řízených staniční sestrou, pracovních terapeutek a logopedky. Při léčbě dětí je nezbytná spolupráce rodiny.

Zpravidla během prvních 3 týdnů hospitalizace si dítě na oddělení zvyká, jsou prováděna potřebná vyšetření, je stanovena diagnóza a vypracován a aktualizován terapeutický plán, který je průběžně projednáván se zákonnými zástupci dítěte.

Děti všem dospělým vykazují a zachovávají jim přiměřenou úctu, dodržují vůči dospělým i vůči sobě navzájem zásady společenského chování. Členové personálu dětem tykají.

Děti jsou rozděleny podle věku a pohlaví do několika skupin. Pokud to jejich zdravotní stav dovolí, navštěvují dopoledne během hospitalizace Základní školu a mateřskou školu při zdravotnických zařízeních Kraje Vysočina, jejichž třídy jsou v budově oddělení, a pokračují ve vzdělávacím programu své kmenové školy.

Některé děti mají individuální nebo redukovanou výuku. Školním přípravám se děti věnují pod vedením sestry 30 minut každé odpoledne kromě pátku.

Studenti středních škol mají možnost samostudia, podle kapacity školy se mohou zúčastnit vyučování v základní škole.

Rozdělení dětí do skupin:

1. skupina - nejmenší děti
2. skupina - dívky
3. skupina - mladší chlapci (2. dívčí skupina při větším zastoupení dívek na oddělení)
4. skupina - starší chlapci (společná chlapecká skupina při větším zastoupení dívek na oddělení)

D E N N Í R E Ž I M

7.00	Budíček, stlaní lůžek, ranní toaleta
7.30	Rozcvička
7.45	Snídaně
8.15	Komunity, lékařské vizity
8.55	Odchod do školy
9.00	Škola, pracovní terapie
10.30	Velká přestávka - svačina
10.50	Škola, pracovní terapie
12.25	Oběd
12.45	Autogenní trénink, relaxační techniky
13.00	Polední klid, prac. terapie, arteterapie, muzikoterapie, hipoterapie (odpolední vyučování - úterý)
14.00	Odpolední programy skupin
15.45	Svačina
16.00	Školní přípravy, programy skupiny
17.00	Večerní toaleta dětí z I. a III. sk.
17.30	Večeře
19.00	Večerní toaleta dětí z II. sk.
19.30	Večerní toaleta dětí ze IV. sk. a <u>noční klid nejmladších dětí</u>
20.30	<u>Noční klid starších dětí</u>
21.30	<u>Noční klid nejstarších dětí</u>

Dobu nočního klidu může sestra při nerespektování domácího řádu stanovit jednotlivému dítěti či celé skupině dříve.

ŠKOLNÍ VYUČOVÁNÍ:

PO	9.00 - 12.20 hodin
ÚT	9.00 - 14.30 hodin
ST	9.00 - 12.20 hodin
ČT	9.00 - 12.20 hodin
PÁ	9.00 - 12.20 hodin

PRACOVNÍ TERAPIE: 9.00 - 12.00 hodin a 13.00 - 14.00 hodin

Dopoledne jsou zařazovány děti, které nemají vyučování.

DALŠÍ AKTIVITY:

- individuální a skupinová psychoterapie
- rodičovské skupiny
- peer skupiny pro PPP
- autogenní trénink, relaxace, zpěv, joga
- arteterapie, muzikoterapie
- pobyt na dětském hřišti u oddělení, sport
- sportovní aktivity v tělocvičně na oddělení
- stolní tenis, kulečnick, stolní fotbálek
- koupání v rehabilitačním bazénu a bazénu u oddělení
- hipoterapie a canisterapie
- kroužky keramiky, tiffany a zahradničení
- nácvik divadelních představení a kultur. vystoupení
- nákup v Klubu pacientů v pátek ve 14.00 hodin
- kurzy vaření - v sobotu dopoledne
- vycházky v parku nemocnice, do přírody a do města
- výlety, návštěvy výstav a kulturních akcí
- rehabilitační táborové pobyty s intenzivním psychoterapeutickým programem

SKUPINOVÁ PSYCHOTERAPIE:

Pondělí: 13.00 - 14.30 hodin - arteterapie

Úterý : 13.00 - 14.00 hodin - skupina č. IV

Středa : 13.00 - 14.00 hodin - skupina č. II a III

Pátek : PT skupina pro děti s PPP a peer skupina pro děti s PPP

Termíny psychoterapeutických skupin se mohou v průběhu roku měnit. Sezení individuální psychoterapie nemají u jednotlivých dětí přesně stanovené termíny.

Všechny děti mají vlastní oblečení do školy, svrchní ošacení a vhodnou obuv na ven. Na oddělení, na vycházky a do školy nosí vhodné čisté ošacení. Praní prádla zajišťuje nemocnice. Ošacení si děti nesmějí navzájem půjčovat ani vyměňovat. Na noc se děti po vykoupaní převlékají do vhodného nočního úboru, nenosí pod ním spodní prádlo. Sestry dbají, aby děti chodily v čistém oblečení.

Každé dítě, pokud to jeho stav dovolí, má svoje věci uloženy ve skřínce. Děti mají možnost ukládat si cennější věci k sestřám. Kontroly obsahu skříněk provádějí sestry v přítomnosti dětí. Děti mohou mít na oddělení svoje hračky, knížky, hry, MP3, MP4, nemocnice však za ně neručí. Dobu používání těchto předmětů stanovují zdravotní sestry (např. není povoleno nošení hudebních přehrávačů na vycházky, do školy a pracovní terapie), děti si je nesmějí navzájem půjčovat, na noc je ukládají k sestřám.

Peníze v hotovosti ani poštovní známky nesmějí mít děti u sebe. Peníze předávají zákonní zástupci na oddělení proti potvrzení, jsou uloženy u staniční sestry a evidované na peněžní kartě. Sestra je vydává dětem na drobné nákupy v kiosku a v klubu pacientů, a zajišťuje z nich nákup poštovních známek, školních pomůcek, hygienických a toaletních potřeb, nealkoholických nápojů.

Děti jsou povinny dodržovat vnitřní řád PN i dětského oddělení, účastnit se všech terapeutických programů a školního vyučování a užívat léky, které v případě potřeby ordinuje lékař.

Odpoledne a během víkendů probíhají programy jednotlivých skupin odděleně pod vedením zdravotních sester a aktivity jsou přiměřené věku a zdravotnímu stavu dětí. Děti vykonávají i drobné práce a pomáhají při úklidu oddělení a okolí pavilonu.

Při dobrém počasí mají děti denně možnost pobytu venku. Na aktivity mimo nemocnici si zdravotní sestra sama vybírá děti, které se jí mohou účastnit.

Během hospitalizace není povoleno žvýkání žvýkaček, kouření, požívání alkoholu ani jiných psychotropních a návykových látek včetně nápojů s obsahem kofeinu, a to ani na oddělení, ani při programech venku. Je zakázáno hovořit o těchto látkách v době hospitalizace s výjimkou cílených terapeutických aktivit vedených terapeutem. Zákaz se vztahuje obdobně i na audiovizuální záznamy propagující užívání drog a zpěv písní s touto tematikou. Děti nesmějí mít u sebe nebezpečné předměty, kuřivo, návykové látky ani léky. Holítka jsou povolena pouze plastová.

Na oděvech děti nesmějí mít symboly a nápisy podporující hnutí směřující k potlačování práv a svobod jiných lidí a propagující drogy, alkohol a kouření. Jsou zakázány tetováže, piercing, propichování uší, sebepoškozování, kreslení na povrch těla i na oděvy, barvení vlasů, nošení čepic, kapucí a šátků v budově. Dětem s neukončenou povinnou školní docházkou je zakázáno líčení a lakování nehtů. Děti spí v nočním prádle (pyžamo, noční košile), nikoli ve spodním prádle.

Není povoleno agresivní jednání a vulgární vyjadřování, vzájemné důvěrné dotýkání dětí opačného i stejného pohlaví a návštěvy cizích ložnic bez výslovného souhlasu sester.

Pokud dítě cítí silné vnitřní agresivní napětí, má mj. možnost svoji agresi vybit boxováním do boxovacího pytle. K tomuto účelu si musí dítě povinně navléci boxerské rukavice, aby se neporanilo.

Potraviny, které dostanou děti na přilepšení od svých blízkých, jsou na oddělení uloženy v uzamčeném prostoru a sestry je dětem vydávají v souladu s dietním režimem. Jestliže se dítě chová vůči sestram hrubě či agresivně nebo záměrně závažně poruší vnitřní řád oddělení, nejsou mu potraviny na přilepšenou ten den vydány. Vydávání potravin od rodičů je omezováno i v případech, kdy dítě odmítá běžnou stravu

a dožaduje se pouze sladkostí. Děti si nesmějí brát jídlo od druhých ani svoje jídlo dávat jiným dětem.

Televizní programy a videa mohou děti sledovat jen se souhlasem sestry nejdéle do 21.30 hodin.

Chování dětí se hodnotí bodováním a zápisy v dekurzech. Při hodnocení se postupuje přísně individuálně a přiměřeně zdravotnímu stavu dítěte a stupni jeho zralosti. Problematické chování se projednává na komunitách a vizitách společně s hodnocením chování ve škole a přístupu k učení. K úspěšnému zvládnutí léčebného režimu jsou děti motivovány zejména morálním oceněním, zpestřením programů a léčebnými propustkami.

Pokud mají děti tzv. zápis za porušení vnitřního řádu, zdržují se po večerní toaletě pouze na svojí ložnici, čtou si nebo poslouchají radiopřijímač, nemají povolen pobyt na chodbách a v hernách a sledování televize. Jestliže se porušení domácího řádu dopustí ve večerních a nočních hodinách, platí toto opatření celý následující den.

Rodiče a další osoby s jejich svolením mohou 1x denně dětem telefonovat na pevnou linku nebo mobilní telefon oddělení ve všední dny v době od 18.00 do 21.00 hodin. Telefonní hovor dítěte by neměl trvat déle než 10 minut. Děti z nemocnice telefonovat nemohou. Není povoleno používání vlastních mobilních telefonů a chytrých hodinek. V případě potřeby mohou mít děti pro výukové potřeby svůj počítač (týká se zejména středoškoláků). Dětem nelze umožnit používání internetu.

Návštěvy rodičů, zákonných zástupců a dalších dospělých osob, s jejichž návštěvami tito souhlasí, jsou možné ve všední dny od 13.00 do 17.00 hodin tak, aby nenarušovaly školní vyučování a léčbu a ve volných dnech od 9.00 do 17.00 hodin. Probíhají v návštěvní místnosti nebo v areálu nemocnice, pokud lékař neurčí jinak. Frekvenci návštěv stanovuje primář oddělení v souladu s plánem léčby zpravidla nejvýše dvakrát týdně, aby se dítě mohlo zúčastnit léčebných programů. Návštěvy kamarádů jsou až na výjimky nevhodné.

V některých případech může primář po dohodě se zákonnými zástupci dítěte telefonický kontakt i návštěvy rodiny na přechodnou dobu z terapeutických důvodů omezit.

V průběhu hospitalizace jezdí děti na léčebné propustky do domácího prostředí. Propustky povoluje primář nebo ošetřující lékař od uplynutí třetího týdne pobytu nejvýše každé dva týdny v trvání od pátku do neděle, pokud dítě neporušuje vnitřní a školní řád a plní léčebný program. Ke konci léčebného pobytu jsou v indikovaných případech ordinovány 5-denní léčebné a ověřovací propustky, během nichž dítě dochází do školy v místě bydliště.

Lékaři a psychologové si mohou členy rodiny pozvat i opakovaně k pohovorům v zájmu úspěšného průběhu léčby dítěte.

Na oddělení je z bezpečnostních důvodů nainstalován kamerový systém. Kamery jsou umístěny v izolační místnosti, v pokoji zvýšeného dohledu a na dětském hřišti (není pořizován obrazový ani zvukový záznam), obrazovka je v pracovně sester.

Jednotlivé skupiny mají schůzky (komunity) pod vedením zvolených tajemníků a zdravotníků každý den ráno kromě dne, kdy má skupina primářskou vizitu. Ve čtvrtek je společná hodnotící komunita celého oddělení.

Porady zdravotníků s učiteli se konají dvakrát měsíčně, obvykle v pondělí.

Primářské vizity se konají většinou v úterý a ve středu dopoledne, vždy u poloviny dětí.

Informace o zdravotním stavu dětí podávají rodičům a zákonným zástupcům lékaři oddělení telefonicky 1x týdně v předem stanovených časech. Osobní schůzky s lékaři jsou možné pouze v předem dojednaném termínu.

LÉČEBNÉ REŽIMY

- Příjmový režim: První tři dny po přijetí a zejména dokud není dítě vyšetřeno lékařem oddělení, zůstává na oddělení, pokud lékař neurčí jinak. Je pod zvýšeným dohledem zdr. sestry, která podrobně zaznamenává poznatky o jeho projevech a chování.
- Běžný režim: Dítě se účastní všeho dění na oddělení, ve škole i v pracovní terapii pod dohledem příslušných pracovníků. Zúčastní se ordinovaných terapeutických programů. Návštěvy jsou většinou možné dvakrát týdně, pokud lékař nerozhodne jinak. Konají se v návštěvní místnosti nebo v areálu nemocnice. V doprovodu zákonných zástupců, kteří v té době nesou za dítě plnou zodpovědnost, může návštěva proběhnout se souhlasem lékaře i mimo areál léčebny.
- Lůžkový režim: Dítě je na lůžku z rozhodnutí lékaře pro tělesné onemocnění či závažnou duševní poruchu. Nechodí do školy, neúčastní se programů, může se individuálně zaměstnávat stolními hrami a sledovat televizi. Návštěvy rodičů jsou možné jen na oddělení.
- Bez vycházky: Dítě v rekonvalescenci po nemoci nechodí ven, je v klidu, chodí do školy a do pracovní terapie, návštěvy má pouze na oddělení. Tento režim může mít nařizeno i dítě s útěkovými tendencemi a dítě narušující terapeutické programy skupiny.
- Trvalý dohled: Dítě je pod dohledem sestry na oddělení. Důvody a zaměření tohoto opatření specifikuje do dekurzu lékař. Návštěvy přijímá dítě pouze na oddělení. U

děti s poruchami příjmu potravy (PPP) se vycházky a návštěvy řídí režimem pro PPP.

Oddělená místnost: Pokud dítě ohrožuje svým chováním v důsledku duševní poruchy svoje zdraví, zdraví ostatních dětí nebo majetek nemocnice, nebo závažným způsobem narušuje program skupiny, může být z rozhodnutí lékaře umístěno na nezbytně nutnou dobu na oddělenou místnost. O každém umístění je pořízen záznam v dekurzu.

Léčebná vycházka: Vycházka dítěte bez doprovodu po areálu nemocnice může být povolena pouze lékařem v době výrazného zlepšení zdravotního stavu, slouží k ověření dosažených výsledků léčby. Dítě může vykonávat pochůzky, nakoupit si v kiosku.

Volná vycházka mimo nemocnici: Děti starší 15 let mohou mít povolenu samostatnou vycházku nebo mohou se souhlasem zákonných zástupců a lékaře samy dojíždět do místa bydliště a zpět.

VYBAVENÍ DÍTĚTE PRO POBYT NA ODDĚLENÍ

- 200,- Kč na kapesné a drobné nákupy
- vlastní toaletní potřeby (zejména kartáček na zuby, zubní pasta, šampon apod.) - tyto potřeby je nutno průběžně doplňovat
- kvalitní přezůvky
- řádně označené oblečení do školy a ošacení a boty na ven a na sport
- školní aktovku s učebnicemi a školními potřebami a pomůckami

Režim pro léčbu poruch příjmu potravy (PPP) (příloha k vnitřnímu řádu)

Pacient(ka) má v průběhu léčby dosáhnout stanovené cílové váhy a zvyknout si na pravidelný příjem stravy s vyváženým obsahem živin. Dávky jídla se zvětšují postupně, na konci pobytu se upravují tak, aby se nárůst váhy zastavil. 3 týdny před propuštěním si pacient (ka) musí udržet dosaženou váhu i bez kontrolování zdravotnickým personálem.

Za úvodní váhu, výšku a BMI se považují hodnoty zjištěné ráno 2. den po přijetí, lékař podle věku a výšky dítěte stanoví cílovou váhu.

Aby mohla být léčba úspěšná, pacient(ka) dodržuje určité zásady:

Stravuje se podle ordinace lékaře, složení stravy nekomentuje.

Oběd a večeři sní do 30 minut, snídaní, svačiny a 2. večeře do 15 minut.

Jí celé stanovené porce a pije stanovené množství tekutin.

Jí společně se sestrami a pod jejich přímým dohledem.

Každý den ráno se váží před použitím a po použití WC.

Před každým jídlem jde na WC, po jídle 45 minut WC nepoužívá.

Dodržuje klidový režim, dokud se neupraví krevní tlak a puls.

Po celou dobu hospitalizace necvičí aerobní cviky.

Při aktivitách, kde je to obvyklé, sedí klidně na židli, nepostává.

Obléká se přiměřeně teplotě prostředí.

Účastní se všech ordinovaných terapeutických aktivit.

Při telefonátech nevyčítá rodičům umístění na psychiatrii a nevynucuje si propuštění.

Po stabilizaci cílové váhy je ordinována 5-denní léčebná propustka s docházkou do školy.

Na propustkách pacient(ka) musí udržet váhu, stravuje se podle doporučeného vzorového jídelníčku, nesmí požadovat nízkotučné a nízkoenergické potraviny a nápoje, jídlo chystají rodiče, dělají o stravě a váze záznamy.

K O N T A K T Y

ADRESA ODDĚLENÍ: Dětské oddělení (odd. 12)
 Psychiatrická nemocnice
 Rozkošská 2322
580 23 Havlíčkův Brod

TELEFONY: ústředna nemocnice 569 478 111

linky:

primář	172
soc. pracovnice	330
lékař	445
lékař	341
lékař	387
pracovna sester	337
psycholog	182
psycholog	336
psycholog	218
psycholog	281

Učitelé - sborovna 569 425 635, 731 313 476
 družina a mateřská škola: 569 478 346

TELEFONOVÁNÍ DĚTEM NA ODDĚLENÍ:

mladší chlapci a dívky - sk. I., II., III. 569 478 334
 720 533 813

starší chlapci - sk. IV. 569 478 342
 720 533 813 (až po 20. hodině)

Tento vnitřní řád dětského oddělení (oddělení 12) doplňuje vnitřní řád Psychiatrické nemocnice Havlíčkův Brod a zahrnuje specifika práce s dětskými pacienty a léčebné komunity.

V Havlíčkově Brodě dne 20.10.2023

primář MUDr. Tomáš Havelka